

EUROPAPARLAMENTET

2004

2009

Plenarhandling

SLUTLIG VERSION
A6-0251/2005

25.7.2005

BETÄNKANDE

om den territoriella sammanhållningens betydelse för den regionala utvecklingen
(2004/2256(INI))

Utskottet för regional utveckling

Föredragande: Ambroise Guellec

PR_INI

INNEHÅLL

	Sida
FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS RESOLUTION	3
MOTIVERING	7
ÄRENDETS GÅNG	16

FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS RESOLUTION

om den territoriella sammanhållningens betydelse för den regionala utvecklingen (2004/2256(INI))

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av fördraget om upprättande av en konstitution för Europa, särskilt artiklarna I-3, I-14, II-96, III-220 och III-365.3 samt artikel 8 i protokollet om tillämpning av subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna,
- med beaktande av Fördraget om Europeiska unionen och Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, ändrade genom Enhetsakten, Maastrichtfördraget, Amsterdamfördraget och Nicefördraget, särskilt artiklarna 158 och 159 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen,
- med beaktande av sina resolutioner av den 7 februari 2002¹ respektive 22 april 2004² om kommissionens andra och tredje rapport om den ekonomiska och sociala sammanhållningen,
- med beaktande av sin resolution av den 2 september 2003³ om regioner med strukturella nackdelar (öar, bergsområden och glesbygder) inom ramen för sammanhållningspolitiken och de institutionella perspektiven,
- med beaktande av sin resolution av den 29 juni 1995⁴ om kommissionens dokument ”Europa efter år 2000 - samarbete om regionplanering”,
- med beaktande av programmet för regional utvecklingsplanering i europeiskt perspektiv (ESDP) som antogs i Potsdam 1999 av det informella ministerrådet med ansvar för regionalpolitiken,
- med beaktande av vitboken om styrelseformerna i EU som antogs av kommissionen i juli 2001,
- med beaktande av yttrandet från Regionkommittén den 10 april 2003 om ”Den territoriella sammanhållningen i EU”,
- med beaktande av 2004 års rapporter från Observationsorganet i samverkan för europeisk regional utvecklingsplanering (ORATE) om den territoriella sammanhållningen samt interimrapporten ”In search of territorial potentials” från våren 2005,
- med beaktande av studien ”Sammanhållningspolitikens framtid” som genomfördes av Vårt Europa i februari 2005, på begäran av utskottet för regional utveckling,

---

¹ EGT C 284 E, 21.11.2002, s. 329.

² EUT C 104 E, 30.4.2004, s. 1000.

³ EUT C 76 E, 25.3.2004, s. 111.

⁴ EGT C 183, 17.7.1995, s. 39.

- med beaktande av slutsatserna från det informella rådet (regionalpolitik) den 29 november 2004 i Rotterdam,
- med beaktande av det informella ministerrådets slutsatser om regionalpolitik och territoriell sammanhållning av den 20 och 21 maj 2005 samt dess avsikt att, före 2007, utarbeta dokumentet ”The Territorial State and Perspectives for the European Union”,
- med beaktande av artikel 45 i arbetsordningen,
- med beaktande av betänkandet från utskottet för regional utveckling (A6-0251/2005) och av följande skäl:
  - A. Sammanhållningen är en av unionens strategiska målsättningar eftersom den syftar till att främja en harmonisk och homogen utveckling av hela territoriet och eftersom unionens sammanhållningspolitik efter utvidgningen måste bli ännu effektivare, med tanke på de betydligt större skillnaderna i en gemenskap med 25 medlemstater.
  - B. Territoriell sammanhållning är ett nytt mål för EU som berikar målet för den ekonomiska och sociala sammanhållningen genom att den blir mer övergripande och omfattar hela territoriet och gemenskapens samtliga politikområden.
  - C. En territoriell sammanhållningspolitik på gemenskapsnivå är av avgörande betydelse för unionens utveckling eftersom den tillför ett grundläggande gemenskapsmervärde som kan förbättra utsikterna för en hållbar utveckling.
  - D. Det främsta målet med den territoriella sammanhållningen är att maximalt utveckla hela territoriet genom att undvika en geografisk koncentration av verksamheten och förbättra levnadsvillkoren för alla som lever där, och särskilt garantera jämställdhet mellan kvinnor och män.
  - E. De regionala naturresurserna och förädlingen av dessa har en stor betydelse för regionernas utveckling, men också för hela EU och för samtliga EU-medborgare.
  - F. Den territoriella dimensionen måste införlivas i gemenskapspolitiken och utgå från den sektorsvisa politikens faktiska inverkan på unionens territorium, särskilt på transport, miljö-, konkurrens- och forskningspolitiken.
  - G. Möjligheten att införliva den territoriella dimensionen i unionens prioriterade målsättningar betraktades som relativt liten vid halvtidsöversynen av Lissabon- och Göteborgsstrategierna.
  - H. Metoden för att fastställa gemenskapens strategiska riktlinjer för sammanhållningspolitiken innefattar numera den territoriella sammanhållningen som en ram för fondernas åtgärder.
  - I. Europaparlamentet anser att den territoriella sammanhållningen är en grundläggande målsättning för unionens regionalpolitik och att den ger mening åt den regionala utvecklingspolitiken.

2. Europaparlamentet bekräftar att den territoriella sammanhållningen bygger på principen om rättvisa mellan medborgarna, oavsett var i unionen de lever.
3. Europaparlamentet kräver därför att den regionala utvecklingen skall grundas på program som säkerställer lika behandling mellan territorierna samtidigt som mångfalden bevaras, vilket särskilt innebär att tillgången till tjänster av allmänt intresse och tjänster av allmänt ekonomiskt intresse skall garanteras.
4. Europaparlamentet kräver att den territoriella dimensionen beaktas som en grundläggande beståndsdel av Lissabon- och Göteborgsstrategierna.
5. Europaparlamentet bekräftar på nytt att en harmonisk utveckling av unionens hela territorium måste bygga på att en polycentrisk rumslig utvecklingsmodell, en jämbördig tillgång till infrastruktur och kunskap samt en förnuftig förvaltning av natur- och kulturarvet genomförs, enligt förslaget från ESDP.
6. Europaparlamentet kräver att kampen mot obalansen mellan centrum och periferi och mot de lokala skillnaderna prioriteras för att förbättra sammanhållningen.
7. Europaparlamentet understryker därför betydelsen av samarbete och partnerskap mellan stadskärnor, stadsnära områden och landsbygdsområden, bland annat de som berörs av specifika svårigheter.
8. Europaparlamentet betonar även städernas roll, särskilt de små och medelstora städerna, som är av särskild betydelse för tillväxten och den territoriella balansen.
9. Europaparlamentet förespråkar att samtliga dimensioner av det territoriella samarbetet skall utvidgas, vare sig det är gränsöverskridande, transnationellt eller mellanregionalt.
10. Europaparlamentet önskar att ett system för gränssnitt skall genomföras för de sektorsvisa politikområden som starkt påverkar utvecklingen av unionens territorier och politiken för regional utveckling.
11. Europaparlamentet begär att de åtgärder som förespråkas i vitboken om styrelseformerna i EU från juli 2001 skall tillämpas för att verkliga styrelseformer skall skapas på flera nivåer och inom flera sektorer, med ett utökat samarbete mellan territoriella aktörer på regional, nationell och europeisk nivå. Detta samarbete skall grunda sig på principen om partnerskap mellan samtliga lämpliga aktörer.
12. Europaparlamentet bekräftar att principen ”en fond per program” gör det möjligt att förstärka det integrerade synsättet på sammanhållningspolitiken och att den ingår i den territoriella sammanhållningen.
13. Europaparlamentet begär att för att bedöma regionernas utveckling och objektivt utvärdera hindren mot denna utveckling, bland annat särskilda territoriella svårigheter skall nya territoriella indikatorer utöver BNP användas, bland annat index för utflyttning från centrum och för tillgänglighet, tillgång till infrastruktur och transport, verksamhetsnivå inom forskning och innovation, undervisning och utbildning samt graden av diversifiering av områdets produktivitet och arbetslöshet.

14. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att inrätta ett system för kontroll av hur de olika politikområdena inom gemenskapen påverkar den territoriella sammanhållningen inom gemenskapen och betonar Europaparlamentets roll i processen för en fortsatt utvärdering av resultaten.
15. Europaparlamentet upprepar sin begäran som återfinns i den tredje sammanhållningsrapporten från februari 2004 och som går ut på att parlamentet och rådet skall anta en ”gemenskapsstrategi för sammanhållningen” där tydliga prioriteringar och konkreta riktlinjer fastställs för staterna och regionerna och som utgör den regionala delen av EU:s strategi för en hållbar utveckling och bygger på principerna från och målen för ESDP.
16. Europaparlamentet begär slutligen att kommissionen före 2007 utarbetar en vitbok om målet för territoriell sammanhållning, i vilken det särskilt preciseras på vilket sätt detta mål skall integreras i varje medlemsstats nationella strategiplan.
17. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet och kommissionen.

MOTIVERING

Inledning

Terminologi

Den territoriella sammanhållningen är ett uttryck för en balanserad och hållbar utveckling av Europeiska unionens territorier. Begreppet territoriell sammanhållning bygger på begreppet ekonomisk och social sammanhållning, som det är en förlängning av, och det tillför även en övergripande dimension.

Den politiska målsättningen är att främja en harmonisk och balanserad utveckling av hela Europeiska unionen genom att den territoriella dimensionen införlivas i gemenskapspolitiken.

Sammanhållningens territoriella dimension förutsätter att territoriet organiseras på EU-nivå så att en verklig europeisk regionalpolitik kan uppnås, särskilt för förvaltningen av nät och tjänster, oavsett om dessa är materiella eller immateriella.

Begreppets utveckling

I och med Europeiska enhetsakten blev det nödvändigt att minska skillnaderna mellan unionens territorier. I de olika reformerna av fördragen förbisågs emellertid sammanhållningens territoriella dimension.

Trots att den territoriella sammanhållningen nämns i Amsterdamfördraget ingår den inte i kapitlet om ekonomisk och social sammanhållning, utan i artikeln om tjänster av ekonomiskt intresse. Detta förklarar varför den territoriella sammanhållningen inte har fått någon praktisk och verklig omfattning, trots att detta hade varit önskvärt.

I Fördraget om upprättande av en konstitution för Europa blir den ekonomiska, sociala och territoriella sammanhållningen en grundläggande målsättning för Europeiska unionen (artikel I-3). I artikel III-220 ("Unionen skall utveckla och fullfölja sin verksamhet för att stärka den ekonomiska, sociala och territoriella sammanhållningen i syfte att främja en harmonisk utveckling inom hela unionen") placeras den ekonomiska, sociala och territoriella sammanhållningen i centrum av EU:s samtliga politikområden eftersom den syftar till att främja en harmonisk utveckling av hela unionen.

Under de senaste åren har begreppet territoriell sammanhållning successivt införlivats i olika resolutioner¹ från Europaparlamentet, vilket dock inte har skett på ett prioriterat sätt, för att fästa uppmärksamheten på områden där den regionala utvecklingen är särskilt svag (landsbygdsområden, yttersta randområden, bergsområden, öar och områden med varaktiga svårigheter). I Europaparlamentets senaste resolutioner (särskilt den om den tredje rapporten om den ekonomiska och sociala sammanhållningen²) påpekas att begreppet territoriell

---

¹ T4-0399/1998 av den 2 juli 1998 om den fysiska planeringen och utvecklingsprogrammet för det europeiska området. T5-0474/2001 av den 20 september 2001 om strukturfonderna. T5-0060/2002 av den 7 februari 2002: Andra rapporten om den ekonomiska och sociala sammanhållningen.

² T5-0368/2004 av den 22 april 2004: Tredje rapporten om den ekonomiska och sociala sammanhållningen.

sammanhållning har fått större utrymme och nu håller på att bli ett verkligt verktyg för regional utveckling inom EU:s hela territorium.

I. Territoriell sammanhållning: från teori till praktik via Lissabonstrategin

1. Definition

Mot ett gemensamt projekt

Det första formella försöket till definition kommer från kommissionen i den tredje rapporten om den ekonomiska och sociala sammanhållningen: ”*Konceptet territoriell sammanhållning täcker mer än begreppet ekonomisk och social sammanhållning i den bemärkelse att territoriell sammanhållning tillför mer och förstärker den ekonomiska och sociala sammanhållningen. Målet är att uppnå en mer balanserad utveckling genom att minska aktuella skillnader, förhindra territoriell obalans och förena regionalpolitik och sektoriell politik då även denna har en inverkan på olika områden. Målet är även att förbättra territoriell integration och uppmuntra samarbete mellan regioner.*”

Därefter preciserades i slutsatserna från det informella rådet i Rotterdam i november 2004 med ministrarna med ansvar för regionalpolitiken *att den territoriella sammanhållningen gör det möjligt att uttrycka målsättningen med en balanserad och hållbar utveckling av EU i territoriella termer och att begreppet innefattar både flera sektorer och nivåer.*

Begreppet behöver nu få ett innehåll och **bli operativt** så att de 25 medlemsstaterna samverkar i riktning mot det gemensamma målet att verkligen samordna den europeiska regionalpolitiken. Den territoriella sammanhållningen blir nödvändig inför EU:s nya utmaningar, nämligen en framgångsrik utvidgning och en ökad global konkurrenskraft.

Ur praktisk synvinkel är den territoriella sammanhållningen klar att använda eftersom den, för att kunna genomföras, förutsätter en samordning som redan nu är möjlig tack vare en politisk impuls. Det handlar inte om att inrätta en hierarkisk och distinkt europeisk regionalpolitik, utan det handlar om att *integrera* den territoriella dimensionen i gemenskapspolitiken utan att tillföra några ytterligare administrativa eller juridiska krav.

Lika möjligheter inom hela territoriet

Den territoriella sammanhållningen motsvarar **principen om lika möjligheter för medborgarna oavsett var de bor**, vilket innebär åtgärder som syftar till att alla territorier skall behandlas lika med hänsyn till bland annat geografiska och demografiska skillnader. Begreppet territoriell sammanhållning skall således gälla hela unionen.

2. Territoriella utmaningar

Integrering utan likriktning

EU:s territorium kännetecknas av stor geografisk och kulturell mångfald som är koncentrerad till ett begränsat utrymme. Detta skiljer detta territorium från andra stora ekonomiska områden i världen såsom Förenta staterna, Japan och Mercosur. Mångfalden, som potentiellt

är en av EU:s viktigaste tillväxtfaktorer, måste bevaras samtidigt som den europeiska integrationen fortskrider. EU:s politik för fysisk struktur och stadsstruktur måste därför främja unionens territoriella kontinuitet utan att lokala och regionala identiteter blir likformiga, eftersom de bidrar till att berika livskvaliteten för samtliga medborgare.

Det framväxande europeiska territoriet upphäver inte de nationella, regionala eller lokala territorierna, utan snarare tvärtom, eftersom regionalpolitiken på EU-nivå syftar till att optimera alla specifika drag som en källa till tillväxt.

Snarare än att begränsa begreppet till enbart den gränsöverskridande utvecklingen innebär den territoriella sammanhållningen en övergripande idé om **en rättvis behandling inom hela territoriet**.

Polycentrisk utveckling

Det finns för närvarande bara ett stort geografisk område för ekonomisk integration som är av global betydelse, nämligen hjärtat av EU, som avgränsas av storstäderna London, Paris, Milano, München och Hamburg.

I och med utvidgningen österut får sammanhållningen en ny utmanande dimension eftersom EU aldrig tidigare ställts inför så stora skillnader.

En fortsatt fysisk utveckling som är inriktad på ett enda dynamiskt område för global integration kommer inte att bidra till att skillnaderna minskar mellan unionens centrala delar och de ytterområden som fortsätter att utvidgas. Koncentrationen av rikedomarna på en sjundedel av gemenskapens yta kan allvarligt skada integrationen på längre sikt, eftersom den medför ett underutnyttjande av resurser i den större delen av territoriet som består av de avlägset belägna regionerna.

Ur det perspektivet bör **utvecklingen av en polycentrisk modell** (och inte en modell för utveckling centrum–periferi) vara en huvudbeståndsdel i strategin för territoriell sammanhållning i unionen. Regional utvecklingsplanering i europeiskt perspektiv (ESDP) som det informella ministerrådet med ansvar för regionalpolitik antog i maj 1999 är en stark grund för att inleda en effektiv regionalpolitik för det europeiska territoriet.

De större städernas strategiska betydelse

Sammanhållningspolitiken bör inte bara nå ut till de fattigaste regionerna med särskilt svåra förhållanden (yttersta randområden, öar, berg samt underbefolkade områden) och förstärka det regionala samarbetet på ett gränsöverskridande, transnationellt och mellanregionalt sätt, utan även bättre **samordna stadsområden med landsbygdsområden och avlägset belägna regioner**. Städer av alla storlekar bör betraktas som grundläggande beståndsdelar i de mest vidsträckta territorierna.

Nya territoriella indikatorer

Nya kriterier och territoriella indikatorer utöver BNP bör inrättas för att bedöma en regions utveckling och hindren för denna utveckling, exempelvis specifika territoriella svårigheter,

index för utflyttning från centrum och för tillgänglighet, tillgång till infrastruktur och transport, verksamhetsnivå inom forskning och innovation, undervisning och utbildning samt graden av diversifiering av områdets produktivitet.

3. Vektorer för territoriell sammanhållning

Den territoriella sammanhållningen i centrum för Lissabon- och Göteborgsstrategierna

Territoriet är strategiskt för ett integrerat synsätt på en hållbar utveckling. Det är det gynnsammaste sättet att förena de tre delarna konkurrenskraft, social sammanhållning och miljö. Det är nu nödvändigt att införliva sammanhållningspolitiken i strategiska riktlinjer som fastställs på gemenskapsnivå och dela upp Lissabon- och Göteborgsstrategierna regionalt och territoriellt.

Framstegen inom ramen för Lissabonstrategin är relativt nedslående. Under de fyra senaste åren har den hållbara ekonomiska tillväxten inom EU varit mycket svagare än i andra industrialiserade länder eller framväxande ekonomier. Mångfalden och rikedomerna i de europeiska regionernas specifika potential har inte beaktats tillräckligt.

Strategin kan förstärkas genom det politiska synsättet och en bättre samordning av den sektorsvisa politiken, som syftar till en integrerad territoriell utveckling och till att städer och regioner kan utnyttja sin inneboende potential och effektivt samarbeta om avgörande frågor.

Gränssnitt mellan den sektorsvisa politiken och strukturpolitiken

De ekonomiska skillnaderna mellan staterna har minskat med en tredjedel (Irlands BNP ökade från 64 procent till 119 procent av genomsnittet i unionen mellan 1988 och 2000) men på regional nivå är resultatet mindre bra, även om den genomsnittliga skillnaden under samma tid minskat med nära en femtedel mellan regionerna och **skillnaderna mellan regionerna i allmänhet tenderar att öka**, särskilt i storstadsregionerna. Andra faktorer spelar in, och framför allt viss gemenskapspolitik har en mycket större territoriell inverkan än den europeiska regionala politiken ensam.

Problemet med att den icke-territoriella gemenskapspolitiken (den s.k. sektorsvisa politiken, exempelvis den gemensamma jordbrukspolitikerna, miljö, transport, konkurrens och forskning) inverkar på territorierna är inte nytt. Man kan nu konstatera en viss utveckling av den sektorsvisa gemenskapspolitiken i riktning mot en bättre territoriell sammanhållning (utveckling av den gemensamma jordbrukspolitikerna, bland annat i riktning mot en diversifiering av landsbygdsutvecklingen), men ett stort antal inkonsekvenser återstår: gemenskapspolitiken skiljer sig alltmer åt i genomförandet på nationell och regional nivå. **Gemenskapens sektorskultur** blir ännu mer osäker jämfört med olika grupper och det civila samhällets territoriella förväntningar, och **ledningen** av gemenskapspolitiken bidrar inte till att den territoriella dimensionen beaktas.

Ledning av territorierna på flera nivåer

För att säkerställa **samstämmigheten** mellan de olika gemenskapsinitiativen (sektorsvisa eller strukturella), både på nationell och regional nivå i ett område, och för att stärka sambandet

mellan de olika territoriella nivåerna, krävs en stärkt dialog mellan de **territoriella aktörerna på de tre nivåerna** (lokal nivå, nationell nivå och gemenskapsnivå) och ett bättre partnerskap mellan offentlig och privat verksamhet, i enlighet med vitboken om styrelseformerna i EU som Europeiska kommissionen lade fram i maj 2001.

Regional utvecklingsplanering i europeiskt perspektiv (ESDP) ingår definitivt i konceptet **decentralisering, subsidiaritet och ledning**. Tanken är absolut inte att en europeisk regionalpolitik skall ersätta den nationella eller regionala politiken, utan man uppmanas att lösa problemen på den lämpligaste nivån med hänsyn till både problemtyp och statskick. Samtidigt uppmanas man också att behandla dem på EU-nivå, och ESDP:s bidrag består i att föreslå det gemensamma europeiska referenssystem som krävs för samarbetet.

I ESDP ingår dessutom strategin för en **hållbar utveckling** genom att man uttrycker behovet av att hålla ihop de ekonomiska, sociala och miljömässiga beståndsdelarna av utvecklingen och göra de offentliga aktörerna samt företagen och det civila samhället delaktiga på olika nivåer. Det handlar med andra ord om att diskutera ledning och inte bara ledare.

Samordning på EU-nivå

Samordningen på EU-nivå borde ske inom kommissionen och bygga på bland annat arbetet och verktygen inom ORATE.

För att systematiskt bedöma hur denna politik påverkar den hållbara utvecklingen och unionens sammanhållning på grundval av den reviderade ESDP borde kommissionen inrätta ett **förfarande för strategisk bedömning av den fysiska inverkan**. Detta förfarande skulle även göra det möjligt att fastställa vilket samspel som finns mellan gemenskapspolitik som verkar inom samma område eller i fysiska sammanhang.

Ekonomisk, social och territoriell sammanhållning – det yttersta målet med regionalpolitiken

Regionalpolitiken är det **fysiska uttrycket** för den ekonomiska, sociala och kulturella politiken. EU har inga befogenheter när det gäller regionalpolitik. Denna tas inte upp i fördragen trots att det är en viktig fråga för staterna. Ministrarna med ansvar för regionalpolitiken har utarbetat riktlinjer i frågan på gemenskapsnivå.

Vid det informella mötet (Potsdam 1999) godkändes Regional utvecklingsplanering i europeiskt perspektiv. Trots att detta dokument inte var bindande fick det stor politisk betydelse, eftersom det sannolikt bidrog till att konventet lade till den territoriella sammanhållningen bland unionens målsättningar. ESDP främjar en polycentrisk utveckling och ett nytt förhållande mellan städer och landsbygdsområden. Målsättningarna upprepades efter det informella ministermötet i Rotterdam i november förra året.

II. Globalisering av målsättningarna och förenkling av de finansiella instrumenten inom CEST

Reformen av strukturfonderna från och med 2007 innefattar denna vision eftersom man där eftersträvar en strategisk förbättring av sammanhållningspolitiken genom en bättre global

sammanhållning, en förstärkning på regional nivå och integrering av den territoriella dimensionen i projekten. Framsteg måste emellertid fortfarande göras när det gäller territorialiseringen av andra områden av gemenskapspolitiken som har regional inverkan.

1. Minskat antal målsättningar och program för större enhetlighet

Minskningen av antalet målsättningar för nästa period bör göra den nya regional- och sammanhållningspolitiken mer enhetlig.

Satsningen kommer att gälla tre inriktningar: Konvergens, konkurrenskraft och europeiskt territoriellt samarbete. Dessa tre inriktningar ersätter strukturfondernas tre målsättningar och de fyra gemenskapsinitiativen (Interreg, Urban, Equal och Leader+) för den aktuella programplaneringsperioden.

Mainstreaming är en teknik som kommer att användas alltmer: gemenskapsinitiativets verksamhetsområde och nyskapande åtgärder kommer att införlivas i målsättningarna och prioriteringarna för de operativa programmen.

2. En minskning av antalet fonder för större effektivitet

För att finansiera målsättningarna för perioden 2000–2006 finns det för närvarande fem fonder (fyra strukturfonder och en sammanhållningsfond). För att göra regional- och sammanhållningspolitiken **mindre komplex och mer effektiv** kommer de fem befintliga fonderna efter 2007 att ersättas av tre fonder (minskning av antalet fonder), varav två strukturfonder (ERUF och ESF) och en sammanhållningsfond.

På så sätt tillämpas principen om ”en fond per program” utom för de program som kallas ”infrastruktur”, där ERUF och Sammanhållningsfonden agerar gemensamt. Detta gör att förvaltningen och kontrollen av fonderna kan förenklas och åtgärderna kan därmed bli effektivare.

3. En regionalpolitik mer inriktad på EU:s prioriterade målsättningar

Regional- och sammanhållningspolitiken för perioden 2000–2006 syftade till att utveckla unionen för att underlätta utvidgningen, och detta har också skett. Nu måste man finna en ny dynamik för att anta nya utmaningar, så att målsättningen med den territoriella sammanhållningen blir verklighet, oavsett vilken budget som avsätts för regional- och sammanhållningspolitiken.

Regionalpolitiken måste därför

- bli mer inriktad på de prioriterade målsättningarna enligt definitionen i Lissabon- och Göteborgsstrategierna: ”konkurrenskraftig och hållbar kunskapsekonomi”,
- inriktas på gemenskapens strategiska riktlinjer om sammanhållningen,
- verka på ett mer decentraliserat sätt för att underlätta förvaltningen och uppnå det bästa resultatet för hela unionen och dess medborgare,
- ta hänsyn till territoriella kännetecken såsom kulturella, historiska, språkliga och geografiska särdrag för respektive territorium.

III. Ett nytt sätt att genomföra målsättningarna och utnyttja CEST:s medel

1. Territorialisering av CEST:s gemenskapspolitik

I sin tredje rapport om den sociala och ekonomiska sammanhållningen från februari 2004 noterade kommissionen att utvidgningen skulle komma att innebära kraftigt ökade skillnader mellan regionerna. Vissa regioner i EU-15 har dessutom inte uppnått någon verklig konvergens, trots att skillnaderna där ökar.

Regionerna förefaller ändå vara den nivå där sammanhållningspolitiken tillämpas på ett gynnsamt sätt. Eftersom de känner till sin förmåga och sina krav är de bäst skickade att fastställa behoven och fördela resurserna optimalt. I Fördraget om upprättande av en konstitution för Europa ges därför regionerna större utrymme, dels för att fastställa de egna behoven, dels för att genomföra och följa upp gemenskapens målsättningar om en ökad ekonomisk självständighet.

Kommissionen inför också principen om decentralisering i syfte att göra regionalpolitiken effektivare. I den tredje sammanhållningsrapporten förespråkas en fördelning av de olika ansvarsområdena mellan de instanser som har i uppgift att förvalta gemenskapsbudgeten och de som skall se till att programmen genomförs på ett bra sätt. Man skiljer mellan EU å ena sidan och medlemsstaterna och regionerna å den andra. En decentralisering enligt dessa nivåer förefaller nödvändig för att respektera subsidiaritetsprincipen och principen om god förvaltningssed. Regionerna skiljer sig åt i storlek och förmåga från en medlemsstat till en annan och det förefaller därför nödvändigt att först arbeta för att de skall bli mer enhetliga.

Regionernas betydelse vid fastställandet av deras behov

I den europeiska konstitutionen förstärks Regionkommitténs betydelse (artikel III-365.3) och den blir systematiskt delaktig i antagandet av EU:s lagstiftning och ramlagar när det gäller CEST. Regionkommittén kan överklaga genom att direkt vända sig till EG-domstolen på två områden: respekten för de egna företrädesrätterna och subsidiaritetsprincipen (artikel 8 i protokollet om tillämpning av subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna). Regionernas roll i ledningen av strukturpolitiken är en utmaning som står i proportion till graden av centralisering i medlemsstaten. Gemenskapsutvecklingen främjar därför decentraliseringen för att bli effektivare. Uppkomsten eller bekräftelsen av den regionala nivån är en garanti för partnerskap och samarbete och därmed för en god förvaltningssed, eftersom staten behåller det ekonomiska ansvaret för att genomföra struktur- och sammanhållningsfonderna.

Ökad regional ekonomisk självständighet i genomförandet och uppföljningen av gemenskapens målsättningar

Regionerna har vant sig vid att utarbeta sina projekt genom att föregripa utbetalningen av EU-bidragen. Allt fler gemenskapsprogram förvaltas därför av territoriella myndigheter i medlemsstaterna.

I den tredje sammanhållningsrapporten föreslår kommissionen att varje medlemsstat skall anta referensramen i enlighet med gemenskapens strategiska riktlinjer för sammanhållningen. Reglerna för bidragsberättigande utgifter för projekten kommer enligt kommissionens förslag

inte längre att fastställas på gemenskapsnivå utan enligt förfaranden i medlemsstaterna. Medlemsstaterna bör inte bara underlätta för regionerna utan även uppmuntra dem att aktivt delta i utarbetandet av dessa referensramar och i fastställandet av reglerna för bidragsberättigande, eftersom lösningen på problemen är förbunden med genomförandet av en enhetlig strategi för hela regionen. Detta scenario innebär en effektiv tillämpning av subsidiaritetsprincipen och principen om decentralisering på två nivåer.

Regionerna är nu den **lämpliga territoriella nivån** för att tillämpa politiken för ekonomisk och social utveckling.

2. Indelning av EU:s ekonomiska och sociala politik i olika områden

Den ekonomiska, sociala och territoriella sammanhållningen behöver delas upp mellan de regionala, statliga och gemenskapsmässiga nivåerna och även mellan gemenskapens olika politikområden.

Territorialisering av gemenskapens sektorsvisa politik för större enhetlighet

Den sektorsvisa uppdelningen av gemenskapspolitiken ifrågasätts alltmer eftersom risken finns att territoriella skillnader försummas, vilket får negativa effekter på den totala konkurrenskraften för unionens ekonomi. Detta måste åtgärdas så att en mer balanserad utveckling kan uppnås genom att befintliga skillnader minskas, samtidigt som territoriella obalanser undviks och den sektorsvisa politiken och regionpolitiken blir mer enhetliga.

Den fysiska samordningen av utvecklingsåtgärderna kommer att göra gemenskapens samtliga politikområden mer enhetliga och förenliga, till förmån för en förstärkt sammanhållning. Beaktandet av territoriella särdrag kommer dessutom att göra politiken mer effektiv, och regionerna har goda möjligheter att se till att detta sker. I samma anda måste samarbetet mellan regioner uppmuntras. De territoriella sammanslutningarnas allt större roll i förhandlingsfaserna samt i genomförandet och kontrollen av tillämpningen av den sektorsvisa politiken bidrar på så sätt till den territoriella sammanhållningen.

Ersätta flödestänkande med volymtänkande

Vissa stater strävar efter att minska gemenskapsbudgeten och därmed sänka beloppet till regionalpolitiken. Detta leder, tillsammans med den s.k. phasing out-principen (överskridande av gränsen på 75 procent av gemenskapens BNP till följd av utvidgningen statistiska effekt), till att en ny användning av medlen eftersträvas genom att hävstångseffekterna av regionalpolitiken främjas, såväl ekonomiskt som geografiskt.

Det ökande ömsesidiga beroendet mellan gemenskapens olika politikområden gör att de måste bli mer enhetliga sinsemellan så att dynamik och effektivitet gynnas.

Bättre resultat kan uppnås med lägre finansiering om resurser utnyttjas bättre. I Europeiska kommissionens förslag för perioden 2007–2013 införs därför decentralisering och koncentration genom **principen om ”en fond per program”**.

Minskade skillnader mellan regionerna

Ekonomisk och social sammanhållning är en av unionens målsättningar. Den kommer inte att bli verklighet utan den territoriella sammanhållningen, och den i sin tur kommer endast att finnas om strukturskillnaderna mellan regionerna minskar. Regionerna måste därför samarbeta sinsemellan för att lösa sina problem och få bättre kunskap om sina möjligheter till framgång, så att den territoriella sammanhållningen kan förstärkas och möjliggöra den sociala och ekonomiska sammanhållningen. Gemenskapsinitiativet Interreg har fungerat bra och gränsregionerna har haft nytta av det. I den nya målsättningen för europeiskt territoriellt samarbete, som inspirerats av Interreg, intensifieras samarbetet på gränsöverskridande, transnationell och mellanregional nivå. En strategisk kommitté per program bör inrättas vid sidan av förvaltningskommittén för programmen för att förstärka det transnationella samarbetet och fastställa den regionala utvecklingens strukturinriktningar.

ÄRENDETS GÅNG

Titel	Den territoriella sammanhållningens betydelse för den regionala utvecklingen
Förfarandenummer	2004/2256(INI)
Grund i arbetsordningen	art. 45
Ansvarigt utskott Tillstånd: tillkännagivande i kammaren	REGI 13.1.2005
Rådgivande utskott Tillkännagivande i kammaren	
Inget yttrande avges Beslut	
Förstärkt samarbete Tillkännagivande i kammaren	
Resolutionsförslag som återges i betänkandet	
Föredragande Utnämning	Ambroise Guellec 19.1.2005
Tidigare föredragande	
Behandling i utskott	30.3.2005 21.4.2005
Antagande	16.6.2005
Slutomröstning: resultat	för: 46 emot: 1 nedlagda röster: 2
Slutomröstning: närvarande ledamöter	Alfonso Andria, Stavros Arnautakis, Jean Marie Beaupuy, Rolf Berend, Jana Bobošíková, Graham Booth, Bairbre de Brún, Giovanni Claudio Fava, Iratxe García Pérez, Eugenijus Gentvilas, Lidia Joanna Geringer de Oedenberg, Ambroise Guellec, Konstantinos Hatzidakis, Mieczysław Edmund Janowski, Gisela Kallenbach, Miloš Koterec, Constanze Angela Krehl, Miroslav Mikolášik, Francesco Musotto, Lambert van Nistelrooij, Jan Olbrycht, István Pálfi, Markus Pieper, Francisca Pleguezuelos Aguilar, Bernard Poignant, Elisabeth Schroedter, Alyn Smith, Grażyna Staniszevska, Catherine Stihler, Kyriacos Triantaphyllides, Vladimír Železný
Slutomröstning: närvarande suppleanter	Alfredo Antoniozzi, Inés Ayala Sender, Jan Březina, Simon Busuttill, Den Dover, Mojca Drčar Murko, Richard Falbr, Věra Flasarová, Karl-Heinz Florenz, Louis Grech, Ewa Hedkvist Petersen, Eluned Morgan, Mirosław Mariusz Piotrowski, Richard Seeber, Thomas Ulmer
Slutomröstning: närvarande suppleanter (art. 178.2)	Sharon Margaret Bowles, Albert Deß, Janusz Wojciechowski
Ingivande – A6-nummer	25.7.2005 A6-0251/2005